

У НЬЮ-ЙОРКУ ВІДБУВСЯ КОНЦЕРТ ДО 40-Ї РІЧНИЦІ ЧОРНОБИЛЯ

1 травня у залі Занкель Карнегі-Холу в Нью-Йорку відбувся концерт, присвячений 40-й річниці Чорнобильської ядерної катастрофи в Україні. Захід було організовано Фондом молодих виконавців у партнерстві з Науковим товариством імені Шевченка у Сполучених Штатах та Українською національною жіночою лігою Америки (UNWLA).

Різноманітність репертуару та віртуозність виконавців – піаністів Стівена Бека та Павла Гінтова, а також скрипальки Соломії Івахів – продемонстрували багату яскравість української культури, яка пережила стільки негараздів, зокрема Чорнобильську ядерну трагедію, протягом своєї довгої історії.

Відповідно до пам'яті про Чорнобиль, концерт у Занкель-холі був зосереджений на творах останніх 100 років. Усі композитори, чия музика виконувалася, жили на момент катастрофи, окрім кількох.

Концерт розпочався зворушливим твором українсько-канадської композиторки Лариси Кузьменко «Пам'яті: Жертвам Чорнобиля», який пан Бек виконав вдумливо та з відданою точністю.

Після виступу Андрія Мельника, посла України та по-

Піаністи Стівен Бек та скрипалька Соломія Івахів виступають під час концерту в Занкель-холі Карнегі-Холу 1 травня, присвяченого 40-й річниці Чорнобильської ядерної катастрофи в Україні.

стійного представника при Організації Об'єднаних Націй, перша половина концерту продовжилася творами для скрипки та фортепіано у виконанні пані Івахів та пана Бека, які охоплювали творчість композиторів від Віктора Косенка до Євгена Станковича.

У другій половині концерту, де пан Гінтов виконав твори для фортепіано соло, звучали твори від Теодора Акіменка до Юрія Поволоцького. У кожній половині був твір, написаний спеціально для українських митців.

Пані Івахів та пан Гінтов – видатні українські артисти – неймовірні та плідні. Пані Івахів розпочала навчання у своєму рідному місті Львові, Україна, та вперше виступила як солістка з оркестром у віці 12 років. Вона продовжила навчання у престижному Інституті Кертіса у Філадельфії та зараз добре відома українським американським студентам як художній керівник концертної серії «Музика в Інституті» в Українському інституті Америки на Мангеттені.

Вона виступала на міжнародних фестивалях камерної музики, зокрема на Tanglewood у Сполучених Штатах, Musique de Chambre à Giverny у Франції, Alpen-KammerMusik в Австрії та KyivFest в Україні, серед багатьох інших. Пані Івахів також виступала як солістка з різними симфонічними оркестрами та за останні роки випустила вражаючу колекцію записів української музики.

Пан Гінтов, народжений у Києві, розпочав навчання у Київській центральній музичній школі, а також виступав як соліст з оркестром у віці 12 років. Він також приїхав до Сполучених Штатів, щоб продовжити навчання, отримавши докторський ступінь у Манхеттенській школі музики. Переможець кількох конкурсів, зокрема першого премії на конкурсі Такамацу, він був солістом Токійського королівського камерного оркестру, Бер-

Посол України в Організації Об'єднаних Націй Андрій Мельник звертається до гостей під час концерту, присвяченого 40-й річниці Чорнобильської ядерної катастрофи, у залі Занкель Карнегі-Холу 1 травня.

лінського оркестру «Музикфрендле» та Державного оркестру України, серед інших. Він також виступав із сольними концертами на багатьох відомих майданчиках.

Обидва артисти були палкими прихильниками української музики, особливо протягом чотирьох років після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну.

Блискучість кожного музиканта та композитора повною мірою проявилася в залі Занкель. У першій половині інтенсивність та більш абстрактний характер Сонати для скрипки Бориса Лятошинського, Ор. 19, були врівноважені солодкою ліричністю та грайливістю народного «Екслібрису» Ганни Гаврилець. Глісандо, що імітувало український сільський спів, було чудовим. «Дотик янгола», твір, присвячений пані Станкович пані Івахів, містив протяжні мелодії та ефірний, трансцендентний фінал.

У другій половині твори Акіменка – «Балада», «Тамничий сон» та «Три п'єси на українські теми» – досліджують численні чарівні кольори та ударні артикуляції фортепіано. Соната № 3 Поволоцького «Лютневий щоденник», присвячена пану Гінтову та прем'єра якої відбулася у 2025 році, є справжнім враженням. Створена як данина Революції Гідності в Україні, вона у першій частині вшановує дзвін дзвонів на київському Майдані, у другій частині продовжується варіаціями на тему «Гей, пливе кача» та завершується пісню «І зійде сонце», яка цитує національний гімн України. Ближче до кінця висхідні акорди передають потужний оптимізм, а остання фраза натякає на музичний знак питання, який ніби запитує, яка доля чекає на Україну.

Дата концерту, який відбувся 1 травня, є значною датою. У давньоєвропейській традиції свято відзначало середину між весняним рівноденням та літнім сонцестоянням, а його ритуали були сповнені зелені. У 1890-х роках 1 травня стало подією для робітників в Україні, яку вперше організував Іван Франко. Пізніше, за радянських часів, це свято було прийнято як Міжнародний день трудящих, і воно відзначалося величезними тріумфальними парадними по всіх радянських республіках.

1 травня набуло додаткового та іншого значення для

українців у 1986 році. Після аварії на Чорнобильській атомній електростанції 26 квітня українське населення тримало в невіданні щодо масштабів катастрофи. Кремль наказав урядовцям у Києві провести паради 1 травня, незважаючи на небезпеку. Мільйони українців вишикувалися вулицями своїх міст та були опромінені.

День, який у давнину святкував квітучу зелень, а пізніше гідність робітників, за іронією долі, став асоціюватися зі знищенням природи, втратою життів робітників та брехливістю радянського режиму. Як пише Сергій Плохій у своїй книзі «Брама Європи», Чорнобильська криза стала поворотним моментом в історії України, спонукаючи населення України як на сході, так і на заході переважно проголосувати за незалежність у 1991 році.

Програма пам'яті, присвячена Чорнобилі, була дуже насиченою. Гості зазначили, що для них було честю бути присутніми на концерті та чути й бачити, як артисти на сцені передають енергійну браваду та нюанси репертуару. Однак можна висловити кілька критичних зауважень.

По-перше, концерт міг тривати дещо довго. Оскільки американська аудиторія так мало знайома з українською музикою, існує ризик, що українські артисти та концертні продюсери можуть захотіти поділитися більшою кількістю, ніж аудиторія може засвоїти за один вечір. Важко сказати, який твір слід було виключити, оскільки кожен був захопливим і чудово виконаним, але, можливо, на один твір менше дало б аудиторії достатньо, щоб повною мірою насолодитися музикою.

По-друге, оскільки репертуар невідомий неукраїнцям, та й більшості українців, було б корисно оголосити глядачам назви та композиторів творів на біс, що гратимуться в кінці кожного тайму: наприклад, «Мелодія» Мирослава Скорика у виконанні пані Івахів та «Куранте» Косенка у виконанні пана Гінтова.

Того ж вечора в набагато більшому залі Карнегі-Холу, Stern Auditorium, відбувся аншлаговий концерт за участю популярної піаністки Юджі Ван та Камерного оркестру Малера. На ньому звучала переважно музика відомого Сергія Прокоф'єва, композитора, який народився в Донецькій області України, який вважав себе російським композитором і був визнаний таким композитором у всьому світі.

Контраст популярності в двох аудиторіях був очевидним і, можливо, метафоричним. Композитори, які зберегли українську ідентичність, пройшли набагато складніший шлях до міжнародного визнання.

Завдяки допомозі таких надзвичайних, щедрих музикантів, як пан Бек, пан Гінтов та пані Івахів, сподіваємося, що незабаром скарби України стануть ще більш помітними, концерт за концертом.

Маріка КУЗЬМА
Ukrainian Weekly

19 червня 2026

Маріка Кузьма – професорка-емерита музики Каліфорнійського університету в Берклі та художня керівниця ансамблю «Херувіми». Вона співпрацювала як хормейстерка з багатьма міжнародними артистами, зокрема з Густаво Дудамелем та Кері-Лінн Вілсон. Вона опублікувала статті та книги про українську музику, нещодавно випустила «Колядки птахів, дзвіночки та священні гімни з України».

Скрипалька Соломія Івахів (у центрі) разом із послом України в Організації Об'єднаних Націй Андрієм Мельником (ліворуч) та його дружиною Світланою